LAUSUNTO
6.11.2026

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Kirjaamo
PL 320, 00059 TRAFICOM
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
kirjaamo@traficom.fi

Viite: TRAFICOM/573716/05.00.12.00/2026 ja TRAFICOM/599714/05.00.12.04/2026, lausuntopyynnöt 16.10.2026
Ilmailuliiton lausunnot 29.10.2026 ja saatteet 30.10.2026

Tarkennus lausuntoihin tilapäisen vaara-alueen EFD578 RIX MOY UAS ja tilapäisen sallivan UAS-ilmatilavyöhykkeen RIX MOY UAS perustamisesta 23.11.2026–14.4.2027

Suomen Ilmailuliitto toimittaa 30.10.2026 saatteissaan ilmoittamansa tarkennuksen 29.10.2026 antamiinsa lausuntoihin. Tarkennus koskee molempia lausuntoja. Ilmailuliitto kiittää Millog Oy:tä toimintakäsikirjan UAS RIX MOY test area Operations Manual v. 1.3 (14.10.2026) sekä sen liitteiden C ja M toimittamisesta. Aineisto ei muuta lausunnoissa esitettyjä kantoja. Ilmailuliitto vastustaa edelleen vaara-alueen ja sallivan UAS-ilmatilavyöhykkeen perustamista esitetyssä muodossa.

Yleistä

Ilmailuliiton käsityksen mukaan alue on tarkoitus esittää myöhemmin pysyväksi järjestelyksi. Siksi pidämme tärkeänä, että miehitetyn ja miehittämättömän ilmailun yhteensovittaminen ratkaistaan jo nyt ja kirjataan Traficomin päätökseen.

Keskeiset huomiot

Toimintakäsikirja vahvistaa lausunnoissa esitetyt huolet

Ilmailuliitto pitää myönteisenä Hyvinkään taajuuden 122.500 MHz ja UAS-taajuuden 133.325 MHz jatkuvaa kuuntelua, puhelinnumeroiden toimittamista lentopaikan toimijoille sekä lennonkatkaisu- ja GNSS-ennustemenettelyjä. Käsikirja kuitenkin vahvistaa, että

- aktivoidulla vaara-alueella miehitetyn ilmailun on väistettävä miehittämätöntä (kohta 2.5.2),
- testaus huonoissa sääolosuhteissa ja GNSS-häiriötilanteissa voi kuulua toiminnan tarkoitukseen (kohdat 2.4.1 ja 2.10.4.6),
- kokeelliset ja itserakennetut laitteet ovat sallittuja, eikä geoaitaus ole edellytys (luku 6 ja kohta 2.2.1) ja

- ilmariskiä ei arvioida alueen olosuhteissa. Käsikirja nojaa siihen, että vaara-alue itsessään poistaa taktisen ilmariskin lieventämisen tarpeen (kohta 2.5.3), vaikka alue sijaitsee kokonaan Hyvinkään vaara-alueiden EFD119A ja EFD119B sisällä.

Käsikirja ei myöskään käsittele EFD119A/B:n etusijaa eikä GNSS- ja QNH-korkeuden eroa, eikä se rajaa korkeutta tai laitteiden kokoa hakemusta tiukemmin.

Laitteiden kokoluokka

Ilmailuliitto on erityisen huolissaan laitteiden kokoluokasta. VLOS/EVLOS-toiminnassa haettu enimmäispaino on 150 kg ja BVLOS-toiminnassa 25 kg. Kokeellisten ja itserakennettujen laitteiden käyttäytyminen vikatilanteessa on vaikeasti ennakoitavissa, ja törmäys tämän kokoluokan laitteen kanssa olisi miehitetylle ilma-alukselle seurauksiltaan katastrofaalinen. Pyydämme Traficomia arvioimaan kokoluokan erikseen Hyvinkään lentopaikan liikenteen näkökulmasta.

Hakijan kokemus testialueen operoinnista

Toimintakäsikirja on yleisluonteinen, SORA-menetelmän mallirakennetta noudattava kuvaus. Hyvinkäällä 21.10.2026 pidetystä tapaamisesta ja toimintakäsikirjasta ei käy ilmi, millainen kokemus hakijalla on vastaavan testialueen turvallisesta operoinnista. Käsikirjan mukaan alueella lentävät myös kolmansien osapuolten testiorganisaatiot, jotka vastaavat itse laitekohtaisista tarkistuslistoista (luvut 2 ja 6). Testialueen pitäjän kokemus ja kyky valvoa ulkopuolisten testaajien toimintaa ovat siksi keskeisiä turvallisuustekijöitä, varsinkin kun toiminta sijoittuu harrasteilmailun vakiintuneelle toiminta-alueelle. Pyydämme Traficomia arvioimaan nämä ennen päätöstä.

Esitykset

Ilmailuliitto täsmentää lausuntojensa toissijaisia esityksiä. Mikäli alue perustetaan, Traficomin päätökseen ja sallivan UAS-ilmatilavyöhykkeen ehtoihin tulee kirjata vähintään seuraavat:

LAUSUNTO
6.11.2026

1. **Toiminnan keskeyttäminen.** ASM-toimintakäsikirjan (2.5) kohdan 3.10 mukaan BVLOS-toiminnalla ei ole aktivoidulla vaara-alueella väistämisvelvollisuutta, ellei Traficomin päätöksessä toisin määrätä. Ilmailuliitto esittää, että päätöksessä määrätään toisin: kun alueella tai sen läheisyydessä havaitaan miehitetty ilma-alus tai muuta koordinoimatonta lentotoimintaa, oma toiminta keskeytetään niin pian kuin se turvallisuus huomioiden on mahdollista. Vastaava ehto on voimassa Insta Teisko UAS A–C -vyöhykkeillä, jotka sijaitsevat osin Teiskon vaara-alueilla EFD123A ja B (OPS M1-29, liite 3). Ehto vastaa myös hakijan omaa menettelyä (kohta 2.10.4.5), joka on ristiriidassa kohdan 2.5.2 kanssa.
2. **Hyvinkään vaara-alueiden etusija.** Sekä EFD119A/B:tä että EFD578:aa käytetään hyväksyttyjen toimijoiden ennakkoilmoituksin, joten ennakkoilmoitusmenettely ei ratkaise alueiden keskinäistä järjestystä. ASM-toimintakäsikirjan liitteen 2 mukaan Traficom voi päätöksellään antaa tilapäisiä etuoikeusjärjestelyitä, ja vaara-alueiden toimintaa voidaan rajoittaa ilmaliikenteellisistä syistä (kohta 12). Ilmailuliitto esittää, että EFD578:aa ei aktivoida, eikä BVLOS-toimintaa tai yli 120 metrin toimintaa harjoiteta, kun EFD119A tai EFD119B on aktiivinen.
3. **Korkeusreferenssi.** Enimmäiskorkeus 250 m AGL pysyy lausuntojen mukaisena. Lisäksi päätöksessä määrätään, että rajat ja korkeusilmoitukset perustuvat QNH-korkeuteen. GNSS-korkeuden ja geoidin erotuksen epätarkkuus on vähennettävä sallitusta enimmäiskorkeudesta. Käsikirjan liitteessä C korkeudet ilmoitetaan jo nyt QNH:lla.
4. **Sektorit.** Toimintakäsikirjan mukaan vaara-alue on jaettu sektoreihin, jotka aktivoidaan tarpeen mukaan (luku 3). Lausuntopyynnöissä ja käsikirjan liitteessä M alue on kuitenkin yksi kokonaisuus. Pyydämme Traficomia selvittämään ristiriidan.
5. **Yhteydenpito lupaehdoksi.** Taajuuksien 122.500 MHz ja 133.325 MHz kuuntelu ja puhelinnumeroiden toimittaminen Hyvinkään lentopaikan toimijoille kirjataan lupaehdoiksi. Lisäksi lennot sovitaan etukäteen Hyvinkään lentopaikan kanssa, kuten Insta Teisko UAS A -vyöhykkeellä edellytetään.

Lopuksi

Muilta osin Ilmailuliitto viittaa 29.10.2026 antamiinsa lausuntoihin. Ilmailuliitto on valmis jatkamaan rakentavaa keskustelua Millog Oy:n ja Hyvinkään lentopaikan toimijoiden kanssa.

SUOMEN ILMAILULIITTO
Lentäjäntie 3, 01530 Vantaa
(09) 3509 340 | sil@ilmailuliitto.fi | www.ilmailuliitto.fi

LAUSUNTO
6.11.2026

Lausunnon valmistelu	Ilmailuliiton edunvalvontapäällikkö Petri Kantola (0400 910 203, petri.kantola@ilmailuliitto.fi)
	Suomen Ilmailuliitto – Finlands Flygförbund ry
	Timo Latikka toiminnanjohtaja
TIEDOKSI	ilmatila@traficom.fi, ylitarkastaja Mika Saalasti, Traficom, mika.saalasti@traficom.fi Heikki Brandt, Millog Oy, heikki.brandt@millog.fi Hyvinkään Ilmailukerho ry

SUOMEN ILMAILULIITTO
Lentäjäntie 3, 01530 Vantaa
(09) 3509 340 | sil@ilmailuliitto.fi | www.ilmailuliitto.fi